

діяльністю, тобто воно може бути такою, але може виступати і компонентом, складовою частиною (і водночас умовою) іншої, некоммукативної діяльності [2].

Важливою характеристикою спілкування, на думку психологів, є його соціальна сутність. Спілкування розглядається як форма взаємодії людей в процесі реалізації їхньої суспільно-коммукативної діяльності як діяльність з вирішення завдань соціального зв'язку. Підкреслюючи соціальний характер спілкування, О.М.Леонтьєв визначає, що спілкування — це процес або процеси, які здійснюються усередині певної соціальної спільності — групи, колективу, суспільства в цілому, процеси, за своєю сутністю не міжіндивідуальні, а соціальні. Вони виникають з огляду на суспільні потреби, суспільну необхідність. Спілкування — це те, що забезпечує колективну діяльність. Соціальність спілкування, — продовжує далі свою думку О.М.Леонтьєв, — в тому, що воно відображає або реалізує суспільні відносини [2].

Основою моделювання в грі є аутентична ситуація, яка характеризується наявністю інформаційної прогалини або дефіциту інформації, коли партнери, як правило, не знають або не здогадуються про мовленнєві наміри один одного і роблять спроби під час спілкування ліквідувати цей дефіцит або прогалину інформації.

Важливим, на наш погляд, є той факт, що технологія парної гри, поряд з моделюванням аутентичних умов спілкування, в значно більшій мірі, ніж інші соціальні форми гри, спрямована на реалізацію само- і взаємонавчання.

До початку взаємодії в парі студент володіє певним обсягом знань. Відому інформацію він передає партнерові і отримує від нього нові відомості. В процесі такої діяльності кожен член групи збільшує обсяг своїх знань з допомогою партнера.

В основу моделювання була покладена аутентична ситуація, яка характеризується ознакою "інформаційної прогалини", коли мовленнєві партнери не знають про коммукативні тенденції один одного і роблять спроби під час спілкування ліквідувати дефіцит інформації.

Емоційно забарвлені взаємовідносини в грі стимулюють пізнавальну активність студентів і, навпаки, низький рівень емоційної насиченості соціально-педагогічного середовища, перевага негативних емоцій перешкоджають її розвитку.

Доведено, що емоції благотворно впливають на засвоєння предмету: емоційне піднесення збільшує швидкість сприйняття інформації, забезпечує міцність і тривалість її засвоєння, і, головне, не тільки у цілісному вигляді, але й у деталях.

Спілкування студента з партнерами з приводу вирішення ігрової проблеми, таким чином, завжди є емоційно забарвленими, викликає в учасників складну гаму емоційних переживань, що сприятливо позначається на розвитковій інтелектуальній сфері особистості, збагачує студентів певним емоційним досвідом.

Гра виконує і соціально-психологічну функцію, яка породжує необхідність реалізації власного "Я", ствердження своєї особистості. Ця функція спрямована на узгодження і координацію взаємодії студентів у спілкуванні при вирішенні ігрової проблеми. В грі відбувається з'ясування і коректування позицій, відпрацьовуються навички соціальної взаємодії, формується новий погляд на те чи інше питання у навчанні.

Спираючись на зображення параметрів і функцій реальної комуникації стає можливим визначити дидактично-коммукативну гру як модель природного спілкування, яке організує викладач для імітації процесу реальної комуникації.

Психолого-дидактичний і методичний потенціал цієї форми гри полягає в тому, що вона, по-перше, дозволяє адаптувати навчання до рівня розвитку і мовної підготовки кожного члена навчальної групи, по-друге, показує відразу учасникам гри досягнення і труднощі в навчанні, і, по-третє, дає можливість надавати студентові вчасну допомогу.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Кларин М.В. *Инновационные модели обучения в современной зарубежной педагогике. // Педагогика. – 1994. - № 5. – С. 104 – 109.*
2. Леонтьев А.Н. *Деятельность. Сознание. Личность. – М.: Политиздат, 1975. – 304 с.*
3. Пассов Е. И., Двуреченская Т. А. *Концепция высшего профессионального педагогического образования (на примере иноязычного образования) — Липецк: ЛГПИ, 1998. — 67 с.*
4. Шеннон Р. *Имитационное моделирование систем – искусство и наука: Пер. с англ. / Под ред. Е.К.Масловского. – М.: Мир, 1978. – 418 с.*
5. Яновская М.Г. *Эмоциональные аспекты нравственного воспитания : книга для учителя - М.: Просвещение, 1986.- 160 с.*

Єленіна З.І.

ДО ПИТАННЯ ПРО СЕМАНТИЧНУ ЕВОЛЮЦІЮ ЛЕКСИЧНИХ ОДИНИЦЬ У ФРАНЦУЗЬКІЙ МОВІ

Общество, в котором мы живем, находится в постоянном развитии. Наша речь, язык, на котором мы говорим, столь же динамичны, они изменяются не только внешне, происходит постепенная трансформация значений лингвистических единиц и выражений. Это явление называется семантической эволюцией, одним из основных путей обогащения лексики любого языка.

Мова і мовлення є живим надбанням, що знаходиться у неупинній еволюції. Всі мови перебувають у постійному розвитку, жодна з них не може весь час залишатися ідентичною до тієї, якою вона була раніше. Лише так звані «мертві» мови, якими припинили користуватися, залишаються без змін. Однією з таких мов прийнято вважати латинську. Через те, що вона так і не припинила вживатися свого часу, вона не перестала існувати, але її форми модифікувалися і тому розмаїттю мов-діалектів, на які вона перетворилася, дали специфічні назви: каталонська, іспанська, французька, італійська, португальська окситанська, румунська

тощо. Сьогодні поняттям «латинська мова» позначають те, чим була ця мова з III ст. до н.е. (час перших літературних текстів, що дійшли до нас) до V ст. н.е.

Як стверджує видатний французький мовознавець Крістіан Байлон, «доки мова живе, доки нею користуються люди, доти вона знаходиться у нескінченному змінненні. Змінюються не лише форми, але й смисл. З другого боку, коли один зі смислів полісемічного слова зникає, це не обов'язково первинний смисл». Наприклад, візьмемо слово «*plume*»: в латинській мові «*pluma*» означало «пих», а також і великі пір'їни, що, за визначенням орнітологів, вкривають тіло птахів. Але його найбільш визнаний смисл у XVII та XVIII століттях, «*гусяче перо, що служить інструментом для писання*», більше практично не існує, хоч він і був більш пізнім. І, навпаки, недавні смисли, що швидше за все виникли з попереднього, «*інструмент для писання*» (який би матеріал для цього не використовувався, навіть метал), «*процес написання тексту*», співіснують з найдавніше прийнятим смислом. Можна зробити висновок, що не існує точного правила, що визначало б залежність зникнення того чи іншого смислу в залежності від його давності. Постійна еволюція мовлення призводить до змін у мові, що зокрема відображається і у семантичних змінах лексичних одиниць.

Семантична еволюція – це постійна і поступова трансформація смислу і значення лінгвістичних одиниць та їх поєднань, ті історичні зміни, що відбуваються в смисловій системі слова протягом розвитку мови під час її еволюції.

Займаючи друге місце за своєю важливістю серед джерел збагачення французької мови, семантична еволюція являє собою процес вторинної лексичної номінації, яку можна розуміти, як використання номінативних засобів, вже присутніх у мові, у новій для них номінативній функції.

В процесі семантичної еволюції нові поняття разом з іншими поняттями входять до складу системи співвідношень багатозначного слова.

Слід також звернути особливу увагу на відкритий характер лексичної системи французької мови, спричинений необхідністю виражати нові реалії дійсності. За твердженням відомого лінгвіста А.В.Балашова, «відкритий характер лексичної системи прямо пов'язаний з відкритою системою смислів». Це є результатом подвійної природи мови – матеріальної та ідеальної – яка характеризується асиметрією, причина якої полягає в обмеженості мовних джерел та необмеженими можливостями вираження всіх сторін життя в людському суспільстві. Саме цим можна пояснити і той факт, що 80% розмовної лексики кожної європейської мови складають багатозначні слова. Вважають, що за виключно кількісним розширенням мови слідувало б її якісне погіршення. Під час же семантичних перетворень два комплекси практично подібних знаків пов'язані тісним зв'язком. Семантична еволюція є, перш за все, якісним процесом, розвитком мови неначе вглибину, тоді як інші засоби номінації передбачають кількісні та якісні зміни, рух вглибину і вширину водночас. Таким чином, семантичну еволюцію слід розглядати передусім як якісний процес.

Семантичні неологізми, що представляють невід'ємну частину мінливої системи мови, це значення, що виникають в процесі семантичної еволюції структури слова, пов'язані семантичними відношеннями, які не руйнують семантичну і граматичну єдність слова. Вони закріплені суспільною практикою та обмежені певним періодом розвитку мови.

Іменник, що є найчисленнішою частиною мови (складаючи дві третини французької лексики), має складну семантичну структуру та є найбільш яскравим об'єктом вивчення процесу вторинної номінації. У більшості робіт, що висвітлюють процеси семантичної еволюції, розглядаються такі моделі, як метафора, метонімія, розширення, звуження та зміщення поняття, а інколи навіть зміна шкали цінностей, що супроводжують основні моделі та призводять до «покращення» або «погіршення» поняття слова.

Зрозуміло, найбільшу увагу дослідники приділяють вивченню основних моделей, так званому «життю слів». «Життя слів» – метафоричний вираз, запозичений з біології. Саме життя в суспільстві словенне суперечностей та вимог. Пошук ефективного та адекватного спілкування є однією з таких вимог: це спілкування має бути ясним, виразним, або ж навпаки – вихованим, ввічливим. Говорячи, люди перебувають у мережі соціальних імперативів. Крім того, вони підпадають і під різні психологічні тенденції. Відповідно, стільки ж є факторів зміни смислу слів. Слід розглянути хоч деякі з них:

1. **Закон найменшого зусилля**, який ще називають прагненням до економії, стосується явища семантичної зміни, що дозволяє говорити і розуміти за найменших затрат. Він втілюється, перш за все, у процесі метонімії, наприклад: *chemin de fer de métropolitain* (залізниця метрополітену) стала називатися просто *métro* (метро), а замість того щоб замовити *un verre de vin de Bordeaux* (один келих вина Бордо), достатньо буде просто сказати *un verre de Bordeaux* (один келих Бордо), або ще простіше – *un Bordeaux* (один Бордо). У цій метонімії – упушення одного чи кількох слів всередині речення без шкоди для розуміння та синтаксису – смисл синтагми *verre de vin* (склянка вина) додається до смислу слова *bordeaux*, яке також міняє смисл. Але на відміну від попередньої метонімії, що зникла в прикладі зі словом *métro*, що стало неможливим для аналізу, тут метонімія залишилася відчутною тому, що можна відновити весь вираз.

2. **Пошук експресивності** полягає в тому, що певна річ може не носити імені, або ж її ім'я розцінюється як таке, що означає щось не дуже виразне. Щоб її назвати, співрозмовники залюбки використовують метафору, до референта, який вже означає цю річ, додається інший референт, з яким його порівнюють: *un bras de rivière* (рука, рукав річки), *une feuille de papier* (листок паперу), *une aile d'avion* (крило літака). Це явище називається *catachrèse*, метафора, що стала обов'язковою.

3) **Пошук пристойності**, дотримання правил ввічливості призводить до відмови від вживання слова чи виразу занадто експресивного, коли необхідно уникати реалій, що розцінюються як тяжкі або відразливі. В цих випадках смисл передається іншими термінами, більш прийнятними. Ось чому хворого запитують, чи він *est allé à la selle*, коли йдеться про мерця, мову ведуть про *décédé*, шукають *le petit coin*, якщо мають *un besoin pressant*, а коли пітніють, найчастіше кажуть *on transpire*.

Життя речей, еволюція суспільства у інституційному, моральному чи матеріальному плані має беззаперечний вплив на життя слів, тобто еволюцію лексики. Зникнення функціонування *bailli* (чиновника, що виконував юридичні, військові та фінансові функції) призвело до зникнення слова, яким воно позначалося. Багато військових термінів (*hallebard, mousquet*), слів, що пов'язані з одягом (*pourpoint, fraise, crinoline*), та ін., зникли зі щоденного вжиття тому, що перестало існувати те, що вони означали. В такому випадку єдиний шанс вжити для слова полягає у переході до нових референтів, у новому смислі: *voiture*, яке означало лише машини, які тягнули коні, сьогодні означає машини або навіть вагони залізниці, а в переносному смислі, що також претендує на вживання – *trainer un boulet*. Поява нових референтів також призводить чи до лексичних інновацій (*aéroplane aeronef*), згодом

avion, пізніше - *hélicoptère* були створені для означення літальних машин, важчих за повітря), чи до семантичних інновацій: *ballon* (повітряна куля, з суфіксом збільшення), *aérostat* почали означати круглі літальні машини, легші за повітря.

Зазначимо, що заздалегідь ніколи невідомо, яке майбутнє очікує те чи інше слово. З історії відомо, що слова, ніби добре вкорінені в мові, зникли або ж були замінені на інші. Якщо нерегулярність відмінювання найстаріших дієслів може пояснити, що *ouïr* поступилося місцем *écouter* чи *entendre*, або ж *résoudre* конкурує з *solutionner*, а дієслово *bouter* зникло на користь *pousser* без видимої на те причини. Між життям речей та життям слів існує певний, але нестійкий зв'язок, про який наші знання скоріше об'ємні, ніж достатні.

Закінчуючи, хотілося б ще раз підкреслити, що семантична еволюція, явище досить динамічне, є одним з основних шляхів збагачення лексичного складу будь якої мови. Важливою рушійною силою семантичної еволюції є різні нововведення та зміни, що відбуваються «життя речей» та ведуть до змін у «житті слів».

ЛІТЕРАТУРА:

1. Балашов А.В. Семантическая эволюция в современном французском языке за послевоенный период (на материале имени существительного). Автореф. на соиск. учён. степ. канд. филолог. наук ИМГУ им. М.В.Ломоносова, - М., 1986. -16с.
2. Иванова Н.В. Сравнительно-историческое изучение языков разных семей. Теория лингвистической реконструкции. - М., 1988. - 256с.
3. Словотвірні та синонімічні процеси в абстрактній лексиці французької мови // У Міжнародна наукова конференція «Семантика мови і тексту». Івано-Франківськ, 1996. - 150с.
4. Baylon C., Fabre P. *Initiation à la linguistique. Avec des travaux pratiques d'application et leurs corrigés.* - Paris : Edition Fernand Nathan, 1990. - 235 p.

Єфименко В.В.

ВИВЧЕННЯ КУРСУ "АРХІТЕКТУРА КОМП'ЮТЕРА ТА КОНФІГУРУВАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ СИСТЕМ" ДЛЯ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ІНФОРМАТИКИ

В статті розглядається курс «Архітектура комп'ютера та конфігурація комп'ютерних систем», описуються етапи вивчення апаратної та програмної складової для конфігурації комп'ютерної системи майбутніми учителями інформатики. Це дозволяє підвищити рівень підготовки учителів, усилити політехнічну та практичну направленість навчання, створює умови для забезпечення зв'язку навчання з життям та майбутньою професійною діяльністю, дозволить привести рівень професійної підготовки учителів інформатики в відповідність до вимог суспільства на сучасному етапі розвитку.

Характер технічної оснащеності суспільства і наявних інформаційних технологій у сукупності відображають рівень економічного, інтелектуального, духовного потенціалу держави, можливості самореалізації особистості. Безперечно підростаючому поколінню потрібно глибоко оволодіти інформаційними технологіями, що становлять основу розвитку усіх сфер життя. Сучасний вчитель повинен не лише володіти певними знаннями, вміннями та навичками, а має бути носієм професійного потенціалу, який забезпечує ефективність діяльності в умовах соціальних трансформацій, досягнення професійних цілей і перспективний розвиток, що потребує нової якості підготовки фахівців в умовах вищого навчального закладу. Особливо це стосується підготовки спеціалістів у галузі комп'ютерних технологій, оскільки ця сфера на сьогодні визначає головні напрями науково-технічного прогресу, забезпечує великий обсяг просування фінансових ресурсів, формує найбільш динамічний ринок праці тощо.

Вчителі повинні мати таку підготовку, яка б надавала їм можливість упевнено почувати себе у інформатизованому суспільстві, бути завжди готовими приймати адекватні зовнішнім впливам і потребам навчально-виховного процесу рішення. Коло задач, які входять до компетенції вчителів математики, фізики та інформатики сучасного середнього навчального закладу, зараз стає набагато ширшим, ніж коло задач, які вирішують вчителі інших предметів. Адже саме до їх фахової компетенції входить використання у навчальному процесі електронно-обчислювальної техніки не лише як засобу навчання, а і як об'єкту вивчення[2].

Динаміка розвитку апаратної та програмної складової така, що протягом року один-два рази змінюється модель мікропроцесорів з нарощуванням їх потужностей і відповідно до цього змінюється і програмне забезпечення. Приведення рівня фахової підготовки вчителів інформатики у відповідність до вимог суспільства на сучасному етапі його розвитку вимагає пошуку нових форм і методів підвищення практичної значимості результатів навчання у вищому педагогічному навчальному закладі. Специфічні умови, в яких доводиться працювати учителям інформатики середніх навчальних закладів, визначають особливості вимог до підготовки фахівців цієї і суміжних спеціальностей.

Програму курсу "Архітектура комп'ютера та конфігурування комп'ютерних систем" для підготовки фахівців напряму підготовки 6.040302 "Інформатика" галузі знань 0403 "Системні науки та кібернетика" написано відповідно "Освітньо-кваліфікаційної характеристик" (ОКХ) і "Освітньо-професійної програма" (ОПП), та навчального плану підготовки фахівців з цієї спеціальності. Базовими для даного навчального курсу є знання, уміння і навички, набуті студентами після закінчення загальноосвітніх навчальних закладів та вивчення дисциплін на 1-2 курсах університету. Вивчення навчальної дисципліни "Архітектура комп'ютера та конфігурування комп'ютерних систем" організовується на принципах кредитно-модульної системи, що сприяє систематичній і динамічній роботі студентів над засвоєнням досить складної та важливої дисципліни, з використанням модульної технології навчання та рейтингового оцінювання якості засвоєння навчального матеріалу. За навчальним планом спеціальності 6.040302 "Інформатика" вивчення курсу "Архітектура комп'ютера та конфігурування комп'ютерних систем" передбачено протягом IV семестру. Загальний обсяг навчального часу складає чотири залікові кредити (144 години), що об'єднує всі види навчальної